

KOMPOSTERING

Det är bra att kompostera, dels för att få in näring i form av mull till sin trädgård, som blir jordförbättring och näring som växterna i trädgården kan återbruka och dels för att minska sopmängden och spara några slantar varje månad.

Det mesta kan komposteras. Allt ifrån hushållspapper, grönsaksblast och äggkartong till fiskrens, äggskal och trädgårdsrens. Vad du kan kompostera beror lite på vilken behållare du har. Vill du kompostera matavfall ska du ha en godkänd behållare som klarar av gnagarangrepp.

Det här kan du kompostera från köket:

- Mjolkprodukter.
- Kött, fisk- och skaldjursrester.
- Ägg och äggskal.
- Grönsaks- och fruktrester.
- Snittblommor och krukväxter.
- Äggkartonger och hushållspapper.
- Kaffesump, filterpåsar och teblad.

OBS! Skaffa eller bygg en skadedjursäker och isolerad hushållskompostbehållare om du vill kompostera köksavfall.

Det här kan du kompostera från trädgården:

- Ogräs, gräsklipp.
- Barr och löv.
- Fallfrukt
- Nedklippta växtdelar.

Du behöver egentligen ingen behållare för trädgårdsavfall men det kan vara praktiskt. Det är viktigt att få till en bra mix av kol respektive mer kväverikt material för att nedbrytningsprocessen ska bli bra.

Köksavfall innehåller ofta tillräckligt med kväve men behöver tillskott av kolrikare material så kallat strö. Trädgårdskomposten är ofta fattig på kväve och här kan urin tillsättas för att få fart på processen.

Det här ska du inte lägga på komposten:

- Plast, metall, glas, gummi och textilier.
- Kemikalier och annat miljöfarligt avfall.
- Cigarettfimpar.
- Kalk och träaska.
- Material från katter, fåglar och gnagare.

Komposten under vintern.

Det går alldeles utmärkt att kompostera när det är kallt. Till vintern täcker du med fördel trädgårdskomposten med löv. I en isolerad hushållskompost hålls processen i gång bara du regelbundet matar komposten. Det är viktigt att tänka på att hålla hög aktivitet i komposten då det är själva processen som alstrar värme.

Trots att det är kallt och ruggigt att gå ut och mata komposten är det nästan viktigare när det kallt än varmt ute. En isolerad kompost är också att föredra för en lyckad kompostering när det är kallt ute.

Placering av kompost.

Det är viktigt att hitta en bra plats för din kompost. Välj hellre en skuggig plats än en solig och se till så att du har ett dränerande eller tätt underlag. Det är också bra att komposten ligger på ett plant underlag nära huset. Glöm inte bort dina grannar.

Så här komposterar du.

Börja samla allt organiskt material från din trädgård till trädgårdskomposten. Du kan också lägga vegetabiliskt avfall, som till exempel potatisskal från köket, på din kompost. Men se till att inte lägga animaliskt avfall i trädgårdskomposten.

Det är viktigt att materialet har kontakt med underliggande jord och att du varvar med jord och packar materialet, så att det inte blir alltför luftigt. Sedan bygger du på efterhand tills högen är ungefär en meter hög och gärna som drygt en meter bred limpa.

Räkna med ungefär 2-4 månader innan din kompost är klar, men tänk på att det även kan ta upp till ett år, beroende på materialet i komposten. Det beror på vilken behållare och kompost du har. Komposten är klar när materialet blivit till grovkornig jord och du inte längre kan se vad du har lagt i komposten. Du gräver ur en kompost underifrån. Jorden använder du som jordförbättring i rabatter och trädgårdsland.

Ett tips för att se om komposten är klar är att känna och lukta på den. Luktas den jordigt och gott? Då är den klar och du kan återbruka den i till exempel trädgårdslandet.

Vanliga problem med komposten.

Det är inte ovanligt att stöta på ett problem med komposten innan du har lyckats hitta rätt förutsättningar för att komposten ska må bra. Det kan vara så att komposten är för vått, för torr eller drar till sig flugor.

För våt kompost.

Är komposten för blöt? Då kan du mata den med torrare avfall såsom trädgårdsavfall, äggkartong, hushållspapper eller till och med spån som suger upp en del av vätskan. Att blanda i lite grövre trädgårdsmaterial kan också vara bra för att skapa lite luftfickor.

För torr kompost.

Har du en torr kompost kan du vattna den försiktigt alternativt mata den med lite blötare avfall. Troligtvis har komposten fått för mycket torrt avfall.

Komposten luktar illa.

Om komposten luktar illa kan det bero på många saker. Den kan vara för dåligt luftad eller kanske vara för blöt. Prova alltid att röra runt lite frekventare och blanda i lite material som suger upp vätska. Luktas komposten ammoniak har den fått för mycket kväverikt material, blanda då i kolrikt-material såsom trädgårdsavfall, grönsaksblast eller hushållspapper.

Flugor och fluglarver i komposten.

Flugor och larver beror oftast på att förmultnande material är för dåligt täckt. När du slänger ner nytt avfall ska det röras ner en liten bit och täckas med material som redan börjat förmultna. Det brukar alltid ordna sig genom att röra runt och lufta komposten. Larver kan ibland samlas på locket och längst upp på kanterna, detta kan bero på att det spillts/fastnat avfall där. Det hjälper då ofta att torka av ordentligt.